



ASSISTEREN BIJ SPORTIEVE EN RECREATIEVE ACTIVITEITEN

Boom

COLOFON

Boom Beroepsonderwijs
info@boomberoepsonderwijs.nl
www.boomberoepsonderwijs.nl

Auteur(s): P. Tummers
Inhoudelijke redactie: R. Piek

Titel: Profieldeel Sport & Recreatie
ISBN: 978-90-372-6687-0
1e druk/ 1e oplage

Bronvermelding: © Koen Timmerman, Mike Workman|Shutterstock.com

©2024 Boom Beroepsonderwijs | Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van een (of meerdere) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom Beroepsonderwijs, te vinden op www.boomberoepsonderwijs.nl.

INHOUD

Voorwoord	4
Hoe werk je met dit thema?	5
1 Assisteren bij sportieve en recreatieve activiteiten	6
1.1 Inleiding	6
1.2 Sportieve en recreatieve activiteiten	16
1.3 De medewerker sport en recreatie als planner en organisator	41
1.4 De voorbereiding van sportieve of recreatieve activiteiten	51
1.5 Activiteiten bedenken	66
1.6 De volgorde van bewegingsvormen	77
1.7 Activiteiten organiseren	108
1.8 Opstellingen in de ruimte	119
1.9 Organisatievormen	128
1.10 Organiseren van grote activiteiten en evenementen	145
1.11 Het draaiboek	165
1.12 Programmeren	178
1.13 De medewerker sport en recreatie als assistent bij de uitvoering van activiteiten	191
1.14 Assisterende taken tijdens de uitvoering	198
1.15 Assisteren tijdens sport- en spelactiviteiten	217
1.16 Assisteren tijdens creatieve activiteiten	226
1.17 Assisteren tijdens informatieve activiteiten	235
1.18 Assisteren tijdens entertainmentactiviteiten	238
1.19 Assisteren tijdens evenementen	250
1.20 Project: Slotavond of -middag	253
1.21 Praktijktoets: assisteren bij sportieve en recreatieve activiteiten	257
1.22 Terugkijken	260
1.23 Bijlagen	262
1.24 Begrippenlijst	272
Index	276

VOORWOORD

Angerenstein Dienstverlening is een complete serie leermiddelen voor het kwalificatiedossier Dienstverlening 2024. Angerenstein Dienstverlening bestaat uit leerwerkboekjes met schrijflijnen waarbij elk thema een werkproces omvat.

De leerwerkboekjes worden in sets gebundeld:

Niveau 2	Dienstverlening
Basisdelen	Helpende Zorg en Welzijn (HZW)
	Medewerker sport en recreatie
Niveau 2	Helpende Zorg en Welzijn (HZW)
Profielen	Medewerker sport en recreatie
	Medewerker facilitaire dienstverlening

HOE WERK JE MET DIT THEMA?

Dit thema bestaat uit:

- **Leerdoelen**
Die staan in een kader na de inleiding. Je ziet wat je moet kunnen en kennen. En je ziet waarop je beoordeeld wordt tijdens de theorie- en praktijktoets. Aan het einde van elk thema vind je een opdracht waarbij je terugkijkt op de leerdoelen.
- **Themaintroductie: praktijkvoorbeelden en een inleidende opdrachten.**
Tijdens de introductie in dit thema maak je opdrachten bij de leerdoelen, de praktijkvoorbeelden en bij de inleidende opdrachten aan de hand van een filmpje. De praktijkvoorbeelden bestaan meestal uit een situatie waar je tegenaan kan lopen in de beroepspraktijk. Hetzelfde geldt voor de inleidende opdrachten.
- **Vakkennis, opdrachten en het project**
Wanneer je de vakkennis leert en de opdrachten doet, leer je over de beroepspraktijk en oefent ermee. Ieder thema wordt afgesloten met een grote opdracht: het project. Een aantal opdrachten kan in een portfolio opgenomen worden, tenminste als er met een portfolio gewerkt wordt.

Die opdrachten herken je aan:



Opdrachten waarmee je actief aan het werk moet herken je aan:



- **Praktijktoets, oefentoets en eindtoets**
Aan het einde van elk thema vind je een praktijktoets, een oefentoets en een eindtoets. Wanneer en waar je deze toetsen aflegt, overleg je met de docent.
- **Digitale leeromgeving**
In de digitale leeromgeving vind je allerlei lesmateriaal, zoals filmpjes en toetsen. Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken, moet je je licentie activeren:
 - Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
 - Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
 - Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
 - Volg de stappen.
 - Daarna kun je aan de slag!

Daarna kun je aan de slag! Opdrachten waarbij je de digitale leeromgeving nodig hebt herken je aan:



Thema 1

Assisteren bij sportieve en recreatieve activiteiten

1.1 Inleiding

Sportieve en recreatieve activiteiten zijn er in alle soorten en maten, klein en groot, kortdurend of meerdere dagen achter elkaar, eenmalig of meermaals. Activiteiten die je alleen of met een groepje bedenkt en organiseert. De organisatie van activiteiten is belangrijk en heel leuk. Als de organisatie goed is, komen je sporters of gasten graag terug. Zeker als de volgende activiteit weer goed of nog beter is.

SPORTPROGRAMMA CAMPING WIJDE BLICK

	Zaterdag	Zondag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
11.00		Volleybalclinic Volleyball clinic	Rugby Rugby	Aquarobics Wassergymnastik	Frisbee Frisbee	Hockeyclinic Hockey clinic	Aquarobics Wassergymnastik
16.00		Voetbal Fußball	Voetbal 12+ Fußball 12+	Volleybal Volleyball	Slagbal 12+ Brennball 12+	Hockey Hockey	Basketbal 8 + Basketball 8+
20.15		Tafeltennis Tischtennis			Volleybaltoernooi 12+ Volleyballturnier 12+		Rugby 12+ Rugby 12+

SPORTPROGRAMMA LOOPT VAN 7 JULI T/M 24 AUGUSTUS

PROGRAMM IS VON 07. JULI BIS 24 AUGUST

Activiteiten in soorten en maten.

Een professionele medewerker sport en recreatie moet dus goed kunnen plannen en organiseren. En ook bij het assisteren en begeleiden mag je niet te veel aan het toeval overlaten. Je moet planmatig te werk gaan en je activiteiten goed voorbereiden. Het organiseren van activiteiten is heel afwisselend. De ene dag organiseer je bijvoorbeeld een potje voetballen met twaalf jongeren en een week later denk je met je leidinggevende mee over een zeskamp of een sporttoernooi of organiseer je met je collega's een minidisco of een musical.

Deelnemers aan deze activiteiten zien vaak alleen de uitvoering. Ze denken er vaak heel makkelijk over. Wat stelt die organisatie en voorbereiding nu eigenlijk allemaal voor? Ze weten natuurlijk niet wat er allemaal aan vooraf is gegaan. De medewerker sport en recreatie weet echter beter. Een goede voorbereiding is niet voor niets het halve werk.

Als medewerker sport en recreatie ben je opgeleid als assistent, maar zult in de praktijk merken dat er niet altijd iemand aanwezig is om beslissingen te nemen, te zeggen wat je moet doen of veranderingen door te voeren.

In dit thema leer je wat je allemaal moet weten en kunnen bij het assisteren bij sportieve en recreatieve activiteiten.

Leerdoelen

1. Je hebt basiskennis van veelvoorkomende sportieve en recreatieve activiteiten.
2. Je hebt basiskennis van de planning, organisatie en voorbereiding van sportieve en recreatieve activiteiten.
3. Je bereidt je eigen werkzaamheden voor en voert je werkzaamheden effectief en efficiënt uit.
4. Je stemt je werk af met collega's, leidinggevende of overige betrokkenen en volgt aanwijzingen en instructies nauwkeurig op.
5. Je bedenkt, plant en/of programmeert (eventueel samen met collega's) passende sportieve en recreatieve activiteiten, bewaakt de voortgang en neemt zo nodig passende maatregelen.
6. Je organiseert effectief en efficiënt (eventueel samen met collega's) sportieve en recreatieve activiteiten, bewaakt de voortgang en neemt zo nodig passende maatregelen.
7. Je kan de plattegrond van de werkomgeving lezen en maakt verantwoord en op passende wijze gebruik van accommodatie, materialen en middelen.
8. Je geeft op enthousiaste, duidelijke en deskundige wijze instructies en informatie.
9. Je laat goede presentatievaardigheden én basale pedagogische en didactische vaardigheden zien bij de start, uitvoering en afronding van sportieve en recreatieve activiteiten.
10. Je past sport-, spel- en creatieve vaardigheden toe.
11. Je zorgt (samen met anderen) voor het opruimen, de nazorg en de evaluatie.
12. Je werkt volgens geldende regels, richtlijnen, procedures en afspraken van de organisatie en schakelt zo nodig hulp in bij vragen, problemen of bijzonderheden en rapporteert tijdig en duidelijk over de werkuitvoering en aandachtspunten.

Opdracht 1 Voorbereiden

Bekijk de leerdoelen hierboven. Je ziet wat je moet kunnen en kennen als professioneel medewerker sport en recreatie. En je ziet waarop je beoordeeld wordt tijdens de theorie- en praktijktoets.

- a. Welk leerdoel lijkt jou uitdagend? Waarom?

- b. Waar zie je tegenop? Leg uit waarom.



BEGELEIDEN VAN DEELNEMERS

Boom

COLOFON

Boom Beroepsonderwijs
info@boomberoepsonderwijs.nl
www.boomberoepsonderwijs.nl

Auteur(s): P. Tummers
Inhoudelijke redactie: R. Piek

Titel: Profieldeel Sport & Recreatie
ISBN: 978-90-372-6687-0
1e druk/ 1e oplage

Bronvermelding: © Koen Timmerman, Mike Workman|Shutterstock.com, Mitrofanov-Alexander | Shutterstock.com

©2024 Boom Beroepsonderwijs | Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van een (of meerdere) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom Beroepsonderwijs, te vinden op www.boomberoepsonderwijs.nl.

INHOUD

Voorwoord	4
Hoe werk je met dit thema?	5
2 Begeleiden van deelnemers	6
2.1 Inleiding	6
2.2 De medewerker sport en recreatie als begeleider van sporters en gasten	15
2.3 Doelgroepen	57
2.4 Doelgroepen naar leeftijd of ontwikkelingsfase	59
2.5 Doelgroepen naar mogelijkheden en onmogelijkheden	95
2.6 Doelgroepen naar achtergrond en cultuur	100
2.7 Doelgroepen naar interesse en motieven	107
2.8 Bewegen en presteren	113
2.9 Trainen	121
2.10 Het menselijk lichaam	129
2.11 Gezondheid	155
2.12 Voeding	158
2.13 Voeding en gezondheid	177
2.14 Bewegen en gezondheid	188
2.15 Hygiëne en gezondheid	206
2.16 Project: Website bouwen	224
2.17 Praktijktoets: begeleiden van sporters en gasten	228
2.18 Terugkijken	231
2.19 Begrippenlijst	233
Index	238

VOORWOORD

Angerenstein Dienstverlening is een complete serie leermiddelen voor het kwalificatiedossier Dienstverlening 2024. Angerenstein Dienstverlening bestaat uit leerwerkboekjes met schrijflijnen waarbij elk thema een werkproces omvat.

De leerwerkboekjes worden in sets gebundeld:

Niveau 2	Dienstverlening
Basisdelen	Helpende Zorg en Welzijn (HZW) Medewerker sport en recreatie
Niveau 2	Helpende Zorg en Welzijn (HZW)
Profielen	Medewerker sport en recreatie Medewerker facilitaire dienstverlening

HOE WERK JE MET DIT THEMA?

Dit thema bestaat uit:

- **Leerdoelen**
Die staan in een kader na de inleiding. Je ziet wat je moet kunnen en kennen. En je ziet waarop je beoordeeld wordt tijdens de theorie- en praktijktoets. Aan het einde van elk thema vind je een opdracht waarbij je terugkijkt op de leerdoelen.
- **Themaintroductie: praktijkvoorbeelden en een inleidende opdrachten.**
Tijdens de introductie in dit thema maak je opdrachten bij de leerdoelen, de praktijkvoorbeelden en bij de inleidende opdrachten aan de hand van een filmpje. De praktijkvoorbeelden bestaan meestal uit een situatie waar je tegenaan kan lopen in de beroepspraktijk. Hetzelfde geldt voor de inleidende opdrachten.
- **Vakkennis, opdrachten en het project**
Wanneer je de vakkennis leert en de opdrachten doet, leer je over de beroepspraktijk en oefent ermee. Ieder thema wordt afgesloten met een grote opdracht: het project. Een aantal opdrachten kan in een portfolio opgenomen worden, tenminste als er met een portfolio gewerkt wordt.

Die opdrachten herken je aan:



Opdrachten waarmee je actief aan het werk moet herken je aan:



- **Praktijktoets, oefentoets en eindtoets**
Aan het einde van elk thema vind je een praktijktoets, een oefentoets en een eindtoets. Wanneer en waar je deze toetsen aflegt, overleg je met de docent.
- **Digitale leeromgeving**
In de digitale leeromgeving vind je allerlei lesmateriaal, zoals filmpjes en toetsen. Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken, moet je je licentie activeren:
 - Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
 - Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
 - Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
 - Volg de stappen.
 - Daarna kun je aan de slag!

Daarna kun je aan de slag! Opdrachten waarbij je de digitale leeromgeving nodig hebt herken je aan:



Thema 2

Begeleiden van deelnemers

2.1 Inleiding

We sporten en recreëren niet alleen voor ons plezier en voor onze ontspanning. Door sport en recreatie komen mensen met elkaar in contact. Ook kun je met sportieve en recreatieve activiteiten de gezondheid of sportprestaties verbeteren.

Als medewerker sport en recreatie heb je te maken met mensen. Deze mensen, je sporters of gasten, kunnen nogal van elkaar verschillen. Wanneer jij met deze mensen als groep of individu omgaat, zul jij je moeten aanpassen. Je wilt tenslotte dat elke sporter of gast het naar zijn zin heeft.

Een andere verwachting

Manu en Gillermo werken als medewerker in het team Sport en Recreatie van een groot vakantiepark in Gelderland. Ze hebben samen met het team een prachtig programma samengesteld. Coördinator Dédé zal de gasten toespreken in het ontvangstcentrum. Daarna zullen de gasten in acht teams worden begeleid naar de verschillende activiteiten. Manu en Gillermo hebben hun best gedaan een zo uitdagend mogelijk programma samen te stellen. Met onder andere een hindernisparcours waarbij de hindernissen door samenwerken moeten worden genomen. En de meest spectaculaire activiteit is abseilen van een toren van twintig meter hoog!



Wanneer de gasten binnenkomen in de grote ontvangstruimte kijken Manu en Gillermo elkaar met een verschrikte blik aan. De eerste die binnenkomt, is een jongetje dat wordt voortgeduwd in een rolstoel door zijn vader en naast hem loopt zijn moeder. De tweede is een meisje met haar benen in beugels en zij loopt met krukken. Haar ouders lopen naast haar. De andere gasten blijken ook allemaal ouders te zijn met een kind met een lichamelijke beperking.

Manu en Gillermo hadden geen idee van de groep mensen voor wie zij de activiteit organiseerden. Zij gingen ervan uit dat het gezinnen waren met kinderen, maar hebben geen rekening gehouden met lichamelijke beperkingen. Als zij dit hadden geweten, hadden zij natuurlijk een programma bedacht dat wél aansluit op wat voor deze groep gasten mogelijk is.

De (groep) sporters of gasten die je begeleidt of ontvangt, is bepalend voor wat je met ze gaat doen en hoe je hen begeleidt. We noemen zo'n groep sporters of gasten ook wel de doelgroep. Je zult als medewerker sport en recreatie de keuze van je activiteiten en je begeleiding moeten aanpassen aan je doelgroep. Daarvoor heb je natuurlijk wel enige kennis nodig van het begeleiden van de verschillende doelgroepen die jij in de praktijk kunt tegenkomen. Hier gaat dit thema over.

Leerdoelen

1. Je hebt basiskennis van doelgroepen in relatie tot sportieve en recreatieve activiteiten.
2. Je hebt basiskennis van het menselijk lichaam, trainen en presteren, gezondheid, voeding en hygiëne in relatie tot sportieve en recreatieve activiteiten.
3. Je hebt basiskennis van groepsprocessen en herkent signalen van mogelijke sociale problematieken.
4. Je bereidt je eigen begeleidingswerkzaamheden voor en voert ze effectief en efficiënt uit.
5. Je kunt de wensen van sporters en gasten inventariseren en je werkt klantvriendelijk, bent gastvrij en stelt je servicegericht op naar sporters en gasten.
6. Je bewaakt de voortgang van de activiteiten, de sfeer en tevredenheid door sporters, gasten en groepen gericht te observeren en feedback te vragen. Zo nodig neem je passende maatregelen.
7. Je stemt je communicatie en gedrag op sporters en gasten af en betreft hen actief bij de sportieve en recreatieve activiteiten.
8. Je beschikt over basale pedagogische vaardigheden en begeleidt sporters en gasten enthousiast, duidelijk en deskundig. Zo nodig pas je je begeleiding aan.
9. Je kunt een eenvoudig gesprek voeren of instructie/informatie geven in een moderne vreemde taal.
10. Je werkt volgens geldende regels, richtlijnen, procedures en afspraken van de organisatie en schakelt zo nodig hulp in bij vragen, problemen of bijzonderheden en rapporteert tijdig en duidelijk over de werkuitvoering en aandachtspunten.

Opdracht 1 Voorbereiden

Bekijk de leerdoelen hierboven. Je ziet wat je moet kunnen en kennen om sporters en gasten te begeleiden. En je ziet waarop je beoordeeld wordt tijdens de theorie- en praktijktoets.

- a. Welk leerdoel lijkt jou uitdagend? Waarom?

- b. Waar zie je tegenop? Leg uit waarom.



TOEZICHT HOUDEN

Boom

COLOFON

Boom Beroepsonderwijs
info@boomberoepsonderwijs.nl
www.boomberoepsonderwijs.nl

Auteur(s): P. Tummers
Inhoudelijke redactie: R. Piek

Titel: Profieldeel Sport & Recreatie
ISBN: 978-90-372-6687-0
1e druk/ 1e oplage

Bronvermelding: © Koen Timmerman, Mike Workman|Shutterstock.com

©2024 Boom Beroepsonderwijs | Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van een (of meerdere) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom Beroepsonderwijs, te vinden op www.boomberoepsonderwijs.nl.

INHOUD

Voorwoord	4
Hoe werk je met dit thema?	5
3 Toezicht houden	6
3.1 Inleiding	6
3.2 De medewerker sport en recreatie als toezichthouder	17
3.3 Toezicht houden	35
3.4 Toezicht houden in de praktijk	55
3.5 Blessurepreventie	66
3.6 Project: Instructiefilmpje en infographic	96
3.7 Praktijktoets: toezicht houden en blessurepreventie	101
3.8 Terugkijken	103
3.9 Bijlage	105
3.10 Begrippenlijst	106
Index	109

VOORWOORD

Angerenstein Dienstverlening is een complete serie leermiddelen voor het kwalificatiedossier Dienstverlening 2024. Angerenstein Dienstverlening bestaat uit leerwerkboekjes met schrijflijnen waarbij elk thema een werkproces omvat.

De leerwerkboekjes worden in sets gebundeld:

Niveau 2	Dienstverlening
Basisdelen	Helpende Zorg en Welzijn (HZW)
	Medewerker sport en recreatie
Niveau 2	Helpende Zorg en Welzijn (HZW)
Profielen	Medewerker sport en recreatie
	Medewerker facilitaire dienstverlening

HOE WERK JE MET DIT THEMA?

Dit thema bestaat uit:

- **Leerdoelen**
Die staan in een kader na de inleiding. Je ziet wat je moet kunnen en kennen. En je ziet waarop je beoordeeld wordt tijdens de theorie- en praktijktoets. Aan het einde van elk thema vind je een opdracht waarbij je terugkijkt op de leerdoelen.
- **Themaintroductie: praktijkvoorbeelden en een inleidende opdrachten.**
Tijdens de introductie in dit thema maak je opdrachten bij de leerdoelen, de praktijkvoorbeelden en bij de inleidende opdrachten aan de hand van een filmpje. De praktijkvoorbeelden bestaan meestal uit een situatie waar je tegenaan kan lopen in de beroepspraktijk. Hetzelfde geldt voor de inleidende opdrachten.
- **Vakkennis, opdrachten en het project**
Wanneer je de vakkennis leert en de opdrachten doet, leer je over de beroepspraktijk en oefent ermee. Ieder thema wordt afgesloten met een grote opdracht: het project. Een aantal opdrachten kan in een portfolio opgenomen worden, tenminste als er met een portfolio gewerkt wordt.

Die opdrachten herken je aan:



Opdrachten waarmee je actief aan het werk moet herken je aan:



- **Praktijktoets, oefentoets en eindtoets**
Aan het einde van elk thema vind je een praktijktoets, een oefentoets en een eindtoets. Wanneer en waar je deze toetsen aflegt, overleg je met de docent.
- **Digitale leeromgeving**
In de digitale leeromgeving vind je allerlei lesmateriaal, zoals filmpjes en toetsen. Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken, moet je je licentie activeren:
 - Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
 - Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
 - Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
 - Volg de stappen.
 - Daarna kun je aan de slag!

Daarna kun je aan de slag! Opdrachten waarbij je de digitale leeromgeving nodig hebt herken je aan:



Thema 3

Toezicht houden

3.1 Inleiding

Als medewerker sport en recreatie ga je graag met mensen om. Je vindt het leuk om sporters of gasten op een plezierige en veilige manier bezig te houden. Je bent alert op signalen of bijzonderheden die de sfeer of de veiligheid tijdens de sportieve en recreatieve activiteiten belemmeren.

Je zorgt ervoor dat je sporters of gasten tevreden zijn en blijven. Het verloop van de activiteiten, en het gebruik van materialen, middelen en de accommodatie, worden door jou in de gaten gehouden. Ook stimuleer je positief gedrag bij je sporters of gasten. Op ongepast en ongewenst gedrag spreek je ze aan.

Overzicht houden

Het jeugdteam dat jij traint, is bezig met de training. Het veld ziet er prima uit, op de kuil aan de kopse kant van het veld na, maar daar heb jij een pylon bij gezet. Je hebt de sporters een warming-up-opdracht gegeven die zich over het gehele veld afspeelt. Je zet ondertussen een aantal zaken klaar voor de kern van de training. Je weet precies waar je sporters zijn. Je laat een aantal keer weten dat je ze in de gaten hebt. Je roept een paar aanmoediging over het veld en je corrigeert een sporter die zich niet aan de opdracht houdt.



Overzicht houden.

Een van de sporters komt nog even een praatje met je maken. Je kijkt hem niet aan, omdat je het veld in de gaten wilt houden. Ondertussen heb je gezien dat een sporter zijn veters staat te strikken. Er lopen er dus nog achttien op het veld. De sfeer is goed. Je hoort gelach en je ziet allemaal lachende gezichten. Je hebt alles in de gaten.

Veiligheid en een goede sfeer heeft topprioriteit. Maar bij sportieve en recreatieve activiteiten kan het altijd gebeuren dat iemand een **blessure** oploopt. Daarom ben je alert op de sfeer, de veiligheid en het voorkomen van blessures. Mochten er toch blessures ontstaan, dan ben je als medewerker sport en recreatie in staat om passende maatregelen te nemen.

In dit thema gaan we in op blessurepreventie en jouw rol als toezichthouder. Wat houdt toezicht houden allemaal in? Hoe houd je goed toezicht? Welke maatregelen neem je om de veiligheid te garanderen en een goede sfeer te behouden? Maar ook: wat moet je doen als er toch een ongeluk gebeurt?

Leerdoelen

1. Je hebt basiskennis van toezicht houden op het gedrag en de veiligheid van sporters en gasten.
2. Je hebt basiskennis van toezicht houden op het gebruik van accommodatie, materialen en middelen bij sportieve en recreatieve activiteiten.
3. Je denkt vooraf na over aandachtspunten en risico's en je bereidt je eigen toezichthoudende werkzaamheden voor.
4. Je voert je werkzaamheden effectief en efficiënt uit, bewaakt zorgvuldig de veiligheid van jezelf en anderen en verdeelt effectief je aandacht over de aandachtspunten en mogelijke risico's.
5. Je houdt effectief en efficiënt toezicht op het gebruik van accommodatie, materialen en middelen en neemt zo nodig passende (preventieve) maatregelen.
6. Je houdt effectief en efficiënt toezicht op het verloop van sportieve en recreatieve activiteiten. Zo nodig neem je passende (preventieve) maatregelen.
7. Je bent gastheer, observeert gericht het gedrag van sporters en gasten en bewaakt de sfeer tijdens de activiteiten. Zo nodig neem je passende (preventieve) maatregelen.
8. Je hebt basiskennis van EHBO en reanimatie en past deze zo nodig op passende wijze toe.
9. Je werkt volgens geldende regels, procedures, richtlijnen en afspraken van de organisatie en schakelt zo nodig hulp in bij vragen, problemen of bijzonderheden en rapporteert tijdig en duidelijk over de werkuitvoering en aandachtspunten.

Opdracht 1 Voorbereiden

Bekijk de leerdoelen hiervoor. Je ziet wat je moet kunnen en kennen om goed toezicht te kunnen houden. En je ziet waarop je beoordeeld wordt tijdens de theorie- en praktijktoets.

- a. Welk leerdoel lijkt jou uitdagend? Waarom?

- b. Waar zie je tegenop? Leg uit waarom.

- c. Welke ervaring heb je al met deze leerdoelen?

- d. Geef van minimaal vijf leerdoelen een voorbeeld van een situatie waarin je deze tegenkomt in je werk als medewerker sport en recreatie.

Opdracht 2 Praktijkvoorbeeld Wintersportblessures

Sporten tegen wintersportblessure

Een weekje skiën, snowboarden of langlaufen, veel Nederlanders verheugen zich daar ieder jaar weer op. Heb jij ook wintersportplannen? Bereid je dan goed voor, want met een ongetraind lichaam is de kans op blessures groot.

Ieder jaar loopt ongeveer vijf procent van de wintersporters een blessure op. Mannen hebben vaker letsel aan hoofd, schouder, romp en knieën. Bij vrouwen zijn het vooral knieën, onderarmen en handen die getroffen worden. Blessures ontstaan doordat we tijdens de wintersport spieren gebruiken die de rest van het jaar nauwelijks worden aangesproken. Door die spieren voor de vakantie te trainen, verklein je de kans op een blessure.

Een goede voorbereiding bestaat uit vier stappen: zorgen voor een goede conditie, specifieke spiergroepen trainen, een warming-up voordat je de piste opgaat en een cooling-down aan het eind van de dag.





ONDERSTEUNENDE WERKZAAMHEDEN

Boom

COLOFON

Boom Beroepsonderwijs
info@boomberoepsonderwijs.nl
www.boomberoepsonderwijs.nl

Auteur(s): P. Tummers
Inhoudelijke redactie: R. Piek

Titel: Profieldeel Sport & Recreatie
ISBN: 978-90-372-6687-0
1e druk/ 1e oplage

Bronvermelding: © Koen Timmerman, Mike Workman|Shutterstock.com

©2024 Boom Beroepsonderwijs | Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van een (of meerdere) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom Beroepsonderwijs, te vinden op www.boomberoepsonderwijs.nl.

INHOUD

Voorwoord	4
Hoe werk je met dit thema?	5
4 Ondersteunende werkzaamheden	6
4.1 Inleiding	6
4.2 Werken als medewerker sport en recreatie	14
4.3 Professioneel werken	22
4.4 Organisaties	35
4.5 Beheer en onderhoud van materialen en apparatuur	42
4.6 Gereedschappen voor onderhoud en reparatie	61
4.7 Eenvoudige reparaties uitvoeren	68
4.8 Beheer en onderhoud van uitleen- en verhuurmaterialen	74
4.9 Eenvoudige gerechten en dranken	85
4.10 Gerechten en dranken bereiden	89
4.11 Project: Onderhoudsfilmpje	97
4.12 Praktijkttoets: brede inzetbaarheid	101
4.13 Terugkijken	104
4.14 Begrippenlijst	105
Index	107

VOORWOORD

Angerenstein Dienstverlening is een complete serie leermiddelen voor het kwalificatiedossier Dienstverlening 2024. Angerenstein Dienstverlening bestaat uit leerwerkboekjes met schrijflijnen waarbij elk thema een werkproces omvat.

De leerwerkboekjes worden in sets gebundeld:

Niveau 2	Dienstverlening
Basisdelen	Helpende Zorg en Welzijn (HZW)
	Medewerker sport en recreatie
Niveau 2	Helpende Zorg en Welzijn (HZW)
Profielen	Medewerker sport en recreatie
	Medewerker facilitaire dienstverlening

HOE WERK JE MET DIT THEMA?

Dit thema bestaat uit:

- **Leerdoelen**
Die staan in een kader na de inleiding. Je ziet wat je moet kunnen en kennen. En je ziet waarop je beoordeeld wordt tijdens de theorie- en praktijktoets. Aan het einde van elk thema vind je een opdracht waarbij je terugkijkt op de leerdoelen.
- **Themaintroductie: praktijkvoorbeeld en een inleidende opdracht.**
Tijdens de introductie in dit thema maak je opdrachten bij de leerdoelen, het praktijkvoorbeeld en bij de inleidende opdracht aan de hand van een filmpje. Het praktijkvoorbeeld bestaat meestal uit een situatie waar je tegenaan kan lopen in de beroepspraktijk. Hetzelfde geldt voor de inleidende opdracht.
- **Vakkennis, opdrachten en het project**
Wanneer je de vakkennis leert en de opdrachten doet, leer je over de beroepspraktijk en oefent ermee. Ieder thema wordt afgesloten met een grote opdracht: het project. Een aantal opdrachten kan in een portfolio opgenomen worden, tenminste als er met een portfolio gewerkt wordt.

Die opdrachten herken je aan:



Opdrachten waarmee je actief aan het werk moet herken je aan:



- **Praktijktoets, oefentoets en eindtoets**
Aan het einde van elk thema vind je een praktijktoets, een oefentoets en een eindtoets. Wanneer en waar je deze toetsen aflegt, overleg je met de docent.
- **Digitale leeromgeving**
In de digitale leeromgeving vind je allerlei lesmateriaal, zoals filmpjes en toetsen. Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken, moet je je licentie activeren:
 - Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
 - Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
 - Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
 - Volg de stappen.
 - Daarna kun je aan de slag!

Daarna kun je aan de slag! Opdrachten waarbij je de digitale leeromgeving nodig hebt herken je aan:



Thema 4

Ondersteunende werkzaamheden

4.1 Inleiding

Na je opleiding ga je werken in de sport- of recreatiesector. Als je de sportkant opgaat, zul je je vooral bezighouden met het assisteren bij en organiseren van sportieve activiteiten bij bijvoorbeeld een sport- of wellnesscentrum, een buitensportonderneming, de lokale sportvereniging, het fitnesscentrum of bij het plaatselijke zwembad.

In de recreatiesector ga je aan de slag met het bedenken en uitvoeren van recreatieve activiteiten op campings, vakantieparken of dagrecreatiebedrijven. Deze bedrijven bieden zowel sportieve als recreatieve activiteiten aan voor het vermaak van de gasten.

Als medewerker sport en recreatie ben je op meerdere manieren inzetbaar. Je assisteert bij sportieve en recreatieve activiteiten en je bent begeleider van gasten die sportief en/of recreatief bezig zijn. Maar je doet meer dan dat alleen. Werken bij de uitgiftebalie of informatiebalie, beheer en onderhoud, voorraadbeheer en ook het werken in de horeca zijn belangrijke ondersteunende werkzaamheden.

Niets verspreidt zich zo snel als het nieuws dat materialen niet veilig of niet goed onderhouden zijn. Je wilt echt niet dat zo'n bericht de ronde gaat doen. Een accommodatie die goed schoon is, faciliteiten die in goede staat verkeren, materialen die goed onderhouden en veilig zijn en een gastvrije horeca; dat is het visitekaartje voor een bedrijf in de sport- en recreatiebranche. Dat zorgt ervoor dat een gast graag komt om kostbare vrije tijd door te brengen. Een mooi activiteitenprogramma alleen is dan echt niet voldoende.

In dit thema gaan we in op jouw rol als professionele medewerker sport en recreatie. Wat wordt verwacht en wat houdt het werken bij een sport- of recreatiebedrijf allemaal in? Ook gaan we in op ondersteunende werkzaamheden als beheer en onderhoud en het werken in de horeca.

Leerdoelen

1. Je hebt basiskennis van doel, werkwijze en structuur van organisaties in de sport- en recreatiesector.
2. Je weet wat van een professionele medewerker sport en recreatie verwacht wordt en laat dat in de praktijk ook zien.
3. Je hebt basiskennis van ondersteunende werkzaamheden als beheer en onderhoud, voorraadbeheer, uitlenen van materialen, werken in de horeca en bij de receptie/infobalie.
4. Je assisteert bij ondersteunende werkzaamheden als beheer en onderhoud, voorraadbeheer, uitlenen van materialen, werken in de horeca en bij de receptie/infobalie.
5. Je gaat zorgvuldig, kostenbewust en milieubewust met materialen, middelen en apparatuur om.
6. Je voert eenvoudig onderhoud aan apparatuur, materialen en middelen uit, lost eenvoudige storingen op en herstelt kleine mankementen en je controleert of hetgeen je hersteld of onderhouden hebt goed functioneert.
7. Je kunt eenvoudige gerechten en dranken bereiden.
8. Je werkt volgens de (veiligheids)voorschriften, richtlijnen, procedures en protocollen van de organisatie en volgt de aanwijzingen en instructies van je leidinggevende of collega's nauwkeurig op.

Opdracht 1 Voorbereiden

Bekijk de leerdoelen hiervoor. Je ziet wat je moet kunnen en kennen voor de uitgifte en hetbeheer van producten en diensten. En je ziet waarop je beoordeeld wordt tijdens de theorie- en praktijktoets.

a. Welk leerdoel lijkt jou uitdagend? Waarom?

b. Waar zie je tegenop? Leg uit waarom.

c. Welke ervaring heb je al met deze leerdoelen?

d. Geef van minimaal vijf leerdoelen een voorbeeld van een situatie waarin je deze tegenkomt in je werk als medewerker sport en recreatie.

Opdracht 2 Praktijkvoorbeeld Racketsportcentrum 'Shuttle'

Racketsportcentrum 'Shuttle'

Sue werkt bij Racketsportcentrum 'Shuttle', een plek waar gasten komen om racketsporten te spelen zoals tennis, badminton, squash en padel. Ze geeft les aan kinderen en volwassenen. Ook verzorgt Sue de trainingen bij de badmintonvereniging.

Bij 'Shuttle' hebben ze ook een klein winkeltje waar je materialen kunt kopen, zoals rackets, shuttles, ballen en shirts. Maar niet alleen dat. Er zijn ook leuke gadgets en je kunt er materiaal lenen als je bijvoorbeeld geen eigen racket hebt.



Sue werkt iedere dinsdag, donderdag en zaterdag in het winkeltje. Als gasten spullen lenen, controleert ze of alles in orde is wanneer ze de spullen terugbrengen. Als er iets kapot is, maakt Sue het weer in orde. Ze bespant bijvoorbeeld de tennis-, badminton- en squashrackets. Als er te weinig rackets, ballen of andere materialen zijn, bestelt Sue nieuwe. Zo zorgt Sue ervoor dat ook de voorraad op orde is en blijft.

Op een dag komt iemand terug met een geleend racket en zegt dat de grip een beetje los zit. Sue lacht vriendelijk en zegt dat ze het meteen zal maken. Ze pakt de noodzakelijke materialen, repareert de grip en geeft het racket weer terug. De gast bedankt Sue en kan weer lekker verder spelen.

Sue vindt het leuk om ervoor te zorgen dat iedereen blij kan sporten met goede spullen. Ze houdt alles netjes en in orde in 'haar' winkeltje. Zo zorgt ze ervoor dat 'Shuttle' een fijne plek is voor iedereen die van racketsport houdt.

- a. Bespreek de woorden die je niet begrijpt met een medestudent of zoek ze op.